

# IPM

## TRITICALE



REV. JUNI 2016

HVAD?	HVORDAN?	HVORFOR?
Sædskitte	Overvej mere vårsæd, hvis du har problemer med at bekæmpe græsukrudt.	Vårafgrøder sanerer græsukrudt. De fleste arter har begrænset fremspiring om foråret og har ingen eller begrænset frøkast.
	Undgå majs som forfrugt.	Risikoen for angreb af Fusarium og dermed dannelsen af fusariumtoksiner i triticales øges ved forfrugt majs.
Sortsvalg	Vælg så vidt muligt sorter med en god vinterfasthed, god stråstyrke og god resistens overfor gulrust, meldug og Septoria.	Se sorterens modtagelighed på <a href="http://Sortinfo.dk">Sortinfo.dk</a> . Sortsvalg er ofte et kompromis, hvor der udover vinterfasthed, stråstyrke og sygdomsmodtagelighed også tages hensyn til udbytte, foderværdi, afsætningsmuligheder mm.
Såsæd	Anvend indkøbt eller egen rensset såsæd af høj kvalitet	Kornet renses, så ukrudtsfrø frarenses og kun de store kerner udsås. Du kan udelade bejdsning mod svampesygdomme, hvis en bejdsbehovsanalyse viser, at der ikke er behov. Husk at betale forædlersafgift ved brug af egen udsæd, som er forudsætning for at frembringe nye højtydende sorter, som har god resistens og andre ønskede egenskaber. Se <a href="http://sortsejere.dk">sortsejere.dk</a> .
Stubbearbejdning	Udfør kun stubbearbejdning når der er problemer med snegle, gold hejre eller spildkorn.	Urørt stub i så lang tid som muligt giver størst "dødelighed" for både frø af græsukrudt og de fleste andre ukrudts- og spildfrø. Det er kun tilladt at stubbearbejde forud for etablering af vinterafgrøder.
	Er der gold hejre, foretages en overlig stubbearbejdning (maksimalt 4-5 cm dybde).	Gold hejre spirer i mørke (de går ikke i spirehvile). Derfor bidrager en overfladisk harvning til, at en større andel af frøene kan spire umiddelbart efter høst. Det er kun tilladt at stubbearbejde forud for etablering af vinterafgrøder.
	Er der på lerjord risiko for snegleangreb foretages en overlig stubbearbejdning (maksimalt 4-5 cm dybde).	Stubbearbejdningen forstyrrer snegle, reducerer fødemængden og udtørre dem. Størst effekt opnås under tørre forhold. Risikoen for snegleangreb på lerjord er 5 gange højere ved forfrugt raps end ved forfrugt korn.
Pløjning	Vær opmærksom på, at pløjning ved megen vintersæd reducerer problemerne med græsukrudt.	Frø af græsser mister forholdsvis hurtigt spireevnen, når de ligger i jorden. Ved pløjning får en mindre del af frøene spiremulighed.
	Vær opmærksom på at pløjning ved forfrugt majs, triticales eller hvede reducerer angrebet af fusarium.	Ved dyrkning af triticales efter majs, hvede eller triticales i kombination med reduceret jordbearbejdning øges risikoen for angreb af fusarium og dermed fusariumtoksiner grundet smitte fra planterester.
Såtidspunkt	Marker med meget græsukrudt sås så sent som muligt.	Udsættelse af såtidspunktet giver generelt mindre fremspiring af ukrudt. Triticales klarer sig godt udbyttemæssigt ved såning i oktober sammenlignet med vinterhvede.
Etablering	Etabler et godt, jævnt og ensartet såbed.	Et ensartet såbed uden knolde giver bedre effekt af ukrudtsmidler med jordeffekt. Snegle bliver også hæmmet. Jævne marker minimerer også bomvariationen ved sprøjtning, og dermed opnås en mere ensartet dosering.
	Tilstræb ensartet sådybde tilpasset forholdene.	Ensartet sådybde giver ensartet fremspiring og dermed god konkurrenceevne mod ukrudt.



Læs mere: [www.dansk-ipm.dk](http://www.dansk-ipm.dk)

SEGES P/S  
 Agro Food Park 15  
 DK 8200 Aarhus N  
 T +45 8740 5000  
 E [info@seges.dk](mailto:info@seges.dk)  
 W [seges.dk](http://seges.dk)



HVAD?	HVORDAN?	HVORFOR?
Udsædsmængde	Tilpas udsædsmængden efter såtidspunkt.	En stor udsædsmængde øger risikoen for lejesæd.
	Iså ekstra udsæd på stive lerpletter og kold jord.	For at sikre en ensartet etablering kan det være nødvendigt at øge udsædsmængden hvor markspiringen er lavere og risikoen for agersnegle større.
Planlæg indkøb af ukrudtsmidler	Indkøb ukrudtsmidler ud fra tidligere års kendskab til markernes ukrudtsbestand.	Bekæmpelse af ukrudt bør ske ud fra tidligere års erfaringer suppleret med justeringer i forhold til årets iagttagelser. Særlig græsukrudt er svært at genkende i de tidligere udviklingsstadier, hvor den kemiske bekæmpelse er optimal og kan ske med de laveste doser.
Ukrudt efterår	Følg fremspiringen og tilpas middelvalg og dosis ud fra forventning om ukrudtsbestand.	På det optimale sprøjtetidspunkt er det ikke muligt at vurdere mængden af ukrudt der vil spire frem, så beslutning om middelvalg må ske på basis af kendskab til markens ukrudtsflora.
	Bekæmp ukrudt med jordmidler, så snart sprøjtesporene kan ses.	Det optimale tidspunkt for bekæmpelse af ukrudt i vintersæd er under ukrudtets fremspirng, dvs. i afgrødens stadium 10-11.
	Anvend bladmidler på småt ukrudt under gode vækstforhold.	Effekt af bladmidler er størst på ukrudtets kimbladstadium.
	Tilpas dosis efter ukrudtets størrelse og sprøjteforhold.	Hvis det optimale sprøjtetidspunkt forpasses, er det nødvendigt at øge doseringen. Fugtige forhold er optimalt for virkning af jordmidler, men erfaringsvis virker de også tilfredsstillende om efteråret, hvis sprøjtningen udføres under tørre forhold.
	Begræns anvendelsen af ALS-hæmmere om efteråret til situationer, hvor de er det bedste alternativ.	Ved bekæmpelse af agerrævehale er anvendelse af sulfonylurea midler betydeligt mere effektivt end andre løsninger.
	Afsæt et usprøjtet vindue til hjælp ved vurdering af effekt.	Et usprøjtet vindue giver mulighed for både at vurdere effekten af den sprøjtning der er udført i marken, og at få et 'snapshot' af markens ukrudtsflora.
Indkøb af planteværnsmidler	Ud fra kendskab til sorterens modtagelighed og ukrudtsbestanden indkøbes midler til forårs- og sommerperioden.	Jo mere effektive midler, jo lavere dosis kan anvendes.
Ukrudt forår	Gå markerne igennem ved begyndende vækst i foråret samt i slutningen af april og vurder behovet for forårsopfølgning mod ukrudt. Vurder om rand- eller pletbehandling er tilstrækkeligt, eksempelvis mod burresnerre.	Ukrudtsbekæmpelsen i foråret bør ske ud fra observationer i marken. Herved tilrettes behov for bekæmpelse med mest optimale middelvalg og lavest mulig dosis. Den nødvendige effekt vurderes i forhold til sædskifte og behov for at undgå opformering af ukrudt forud for de efterfølgende afgrøder.
	Fastlæg den nødvendige dosis med Planteværn Online, effekttabeller eller anden viden om midlernes styrke og svage sider.	Planteværn Online, effekttabeller og behovsbestemte anbefalinger er hjælpværktøjer til at målrette ukrudtsbekæmpelsen i forhold til middel og nødvendig dosering.
	Brug kun ALS-hæmmere en gang om året.	Hyppig brug af ALS-hæmmere øger risikoen for herbicid resistens.
Vækstregulering	Bekæmp flyvehavre ifølge lovgivning.	
	Vækstreguler kun, hvis afgrøden er usædvanlig kraftigt udviklet eller der dyrkes en meget blødstrået sort.	Følgende forhold øger risikoen for lejesæd: tidlig såning, stor udsædsmængde, mild vinter, tidlig tildeling af kvælstof på én gang. En målrettet dyrkningsstrategi med hensyn til sortsvalg, udsædsmængde og kvælstoftilførsel er et mere effektivt middel mod lejesæd end kemisk vækstregulering.
	Afsæt et usprøjtet vindue til hjælp ved vurdering af effekt.	

HVAD?	HVORDAN?	HVORFOR?
Sygdomme	Følg udviklingen af svampesygdomme i registreringsnettet <a href="http://landbrugsinfo.dk/regnet">landbrugsinfo.dk/regnet</a>	I registreringsnettet indberettes udviklingen af svampesygdomme i forskellige sorter i alle egne i Danmark.
	Hold løbende afgrøden under observation og intensivt tilsynet, når registreringsnettet viser angreb.	Bekæmpelse af svampesygdomme bør ske ud fra observationer i marken. Anvend evt. Planteværn Online.
	Tjek bekæmpelsestærsklerne for meldug, gulrust, skoldplet, brunrust og Septoria.	Bekæmpelsestærsklerne ses bl.a. på LandbrugsInfo.
	Tilpas strategi og dosis efter sorter og vejrforhold.	Sorter med forskellig resistens kræver forskellig behandling. Der er stor forskel på sorterens sygdomsmotagelighed.
	Afsæt et usprøjtet vindue til hjælp ved vurdering af effekt.	
Skadedyr	Hold øje med angreb af trips lige før begyndende skridning. Tripsene sidder inde i bladske-derne.	Antallet af trips varierer fra år til år og mellem marker. For at ramme tripsene inde i bladske-derne, skal bekæmpelse udføres lige før begyndende skridning i vækststadium 45, hvor bladske-derne åbner sig lidt.
	Tjek bekæmpelsestærsklerne for trips.	Bekæmpelsestærsklerne ses bl.a. på LandbrugsInfo.
Rodukrudt	Gennemgå marken for rodukrudt som f.eks. tidsler og agerpadderokke.	Rodukrudt forekommer ofte pletvis i marken, og bekæmpelse kan begrænses til områder, hvor rodukrudtet er registreret.
	Bekæmp tidsler, padderokke, svinemælk under strækning.	Størst effekt ved bekæmpelse af rodukrudt opnås når planterne sender saftstrømmen nedad.
	Anvend en høj vandmængde og en lav kørehastighed.	Der skal minimum anvendes 200 l vand pr. ha ved konventionel sprøjteteknik.

## KONTAKT

Poul Henning Petersen, landskonsulent  
 SEGES Planter & Miljø  
 php@seges.dk  
 +45 8740 5443 / +45 2010 2297

